

מהו מעלת הגרה וצדקות המפריסה?..

ספר דברים פרק יד

(ו) וְכֹל בְּהֵמָה מִפְּרֶסֶת פְּרֶסֶה וְשִׁסְעַת שְׁסַע
שְׁתֵּי פְּרֶסוֹת מַעֲלַת גְּרָה בְּבִהְמָה אֲתָה
תֹּאכְלוּ:

ובעלת סימן טהרה אחד?

(ז) אַךְ אֵת זֶה לֹא תֹאכְלוּ מִמַּעֲלֵי הַגְּרָה
וּמִמְּפְרִיֵּי הַפְּרֶסֶה הַשְּׁסוּעָה אֵת הַגָּמֶל וְאֵת
הָאֲרֻנָּבֶת וְאֵת הַשֶּׁפֶן כִּי מַעֲלֵה גְרָה הֵמָּה
וּפְרֶסֶה לֹא הִפְרִיסוּ טְמֵאִים הֵם לָכֵם: (ח)
וְאֵת הַחֲזִיר כִּי מִפְּרִיֵּי פְּרֶסֶה הוּא וְלֹא גְרָה
טְמֵא הוּא לָכֵם מִבְּשָׂרָם לֹא תֹאכְלוּ
וּבְנִבְלָתָם לֹא תִגְעוּ:

- וכבר חקרו בזה: האם ה'סימנים' הללו הם גורמי-הטהרה והטומאה? או שמא אינם אלא 'אמצעי-בירור'? - [נפקא מינא]
- האברבנאל: ה'סימנים' מבדילים בין הטורפים לאוכלי העשב!
- אף שישנם גם מהטמאים - שאינם טורפים, יש להם תכונות שליליות אחרות [כגון: חמור וכדומה.]

רמב"ם מאכלות אסורות פ"א

(ב) סימני בהמה וחיה נתפרשו בתורה והם שני סימנין מפרסת פרסה ומעלת גרה עד שיהיו שניהם

וכל בהמה וחיה שהיא מעלת גרה אין לה שינים בלחי העליון...

[בלחי העליון כתב הראב"ד ז"ל: א"א זה אינו צודק והוא שקר שהרי יש שפן וארנבת עכ"ל].

כוונתו: שיש להם שיניים בלחי העליון למרות שנחשבים בתורה ל'מעלי גרה' [ובזיאולוגיה מקובל שאינם מעלי גרה!]

אבל באמת ידוע שהארנבת מפרישה סוג של גללים שהיא בולעת אותם ללעיסה חוזרת וגם בעת לעיסתה עושה תנועות לצדדים בלסתותיה, כמנהג 'מעלי הגרה'... [אבל איננה מפרסת פרסה]

•

דיוקי המלבי"ם בהשוואה לפרשת שמיני: ועוד לאלוקיי מילים גם כדרך הפשט בשינויי לשון הכתוב [בפרשת שמיני], שבגמל אומר: 'פרסה

איננו מפריס' ובשפן הוא אומר 'פרסה לא יפריס' ובארנבת אומר 'פרסה לא הפריסה' כי יש הבדלים, שהגמל פרסותיו מופרסות וחכמי הטבע חושבים אותו בין מפריסי הפרסה, אמנם כיון שפרסתו אינה פסועה לשתיים כי מחובר בסופו, אינו בכלל 'מפריס פרסה' האמורה בתורה שצריך שיהיה פסוע לשתיים,

וע"כ תפס לשון 'איננו מפריס' כי יש הבדל בין מילת 'לא' [שלילת הפעולה] למילת 'איננו' [שלילת התואר] ולא נוכל לומר בו [ב'גמל'] 'פרסה לא הפריס' כי נעשה בו פעולת ההפרסה, אבל בכ"ז 'איננו מפריס' אין בו תואר זה לענין סימני הטהרה התורניים.

והנה במין השפן נמצא מין אחד [הנקרא 'וואווער'] משכנו בנקרות הסלעים אשר על הר סיני והוא מעלה גרה וצרגליו האחוריות יש לו פלטה פרסות, רק רגליו הקדמיות הם עבות אחוזות בצדע אלבעות [כ'הולכי על כפיהם'] ונוכל היינו לחשב ל'מפריס פרסה' מלד רגליו

תנאי שלישי: 'מעלה גרה'

לא 'לבלוע ברעבתנות'
כל רעיון ושאיפה
העולות במחשבה ראשונה

אלא
היכולת להעלות כל החלטה-נפשית
לדיון-חוזר בבחינת 'או אינו'
'ללעוס שנית' בטרם נחליט

כלל גדול בחסידות:
מחשבה-ראשונית באה לרוב מהבהמית

ובמעשה רבי נחום מטשענדנאביל:
לקו"ד ג-ד ליקוט כג. ע' 591

פעם אחת הגיע אליו גביר גדול
והעניק לרבי דמי פ"ג סכום של 300 רובל זהב
הרבי הופתע 'למה מגיע לי סכום כזה גדול?
אך החליט שיהא עבור סילוק חובות החצר
ואז הגיע חסיד עני מרוד ובכה לפניו שזקוק
למינימום 300 רובל לחתונת בתו
השגחה פרטית כמש - יש לתת לו כל הסכום

אבל לפתע עלה בדעתו שמדיני צדקה
עדיף לחלק את הסכום לבו"ב אביונים
ואני בתוכם....

אבל במחשבה ביקורתית:
מדוע בתחילה לא חשבת
לחלק הסכום לבו"ב?

תנאי-משנה:

שתהא הפרסה 'שסועה'

שלמרות 'שמירת המרחק' מהארציות
יש להותיר 'סדק' של השפעה

לתוך העניינים הגשמיים ע"מ לקדשם

והשפעה זו אמורה להיות חד-כיוונית:

לקדש את החומר
אבל לא להיות מושפע ממנו
כי 'סדק-השסועה' מתרחב כלפי מטה

לא כב'גמל' שסוף פרסתו סגורה
והשסע מופנה כלפי מעלה

משמעות נוספת

של 'מפריס פרסה':

שתהא 'שמאל דוחה וימין מקרבת'

בע"ח הטמאים הם 'חד-צדדיים'
פרסה ימנית
כולה 'ימין מקרבת'

קירוב לבבות 'רפורמי' בכל מחיר

כולל גם 'מבצעים'
תוך ויתור על מיגבלות הלכתיות

ו'פרסה שמאלית'
כולה 'שמאל דוחה'
קנאות קיצונית מזוייפת
מבלי לראות 'צד-חיובי' כלל
שניהם 'טמאים הם לנכ'

האחוריות, לזה אמר הכתוב בו 'פרסה לא
יפריס' ר"ל שהגם שהתחיל להפריס בלד א' מגופו
[מבטיחה התורה] 'לא יפריס' **בעתיד**, שלא
ייגמר בו טבע זה **ברגליו הקדמיות**.

אבל בארנבת שלא נמנע במינה 'פרסה' כלל, אמר
לפון פשוט: 'פרסה לא הפריסה' [מעולם].

סימני הטהרה במישור עבודת השם:

אם קבעה התורה דווקא סימנים אלו
ודאי יש להם שייכות גם ל'בהמה שבלב':

הם הם 'אבן הבוחן'
לבדיקת כשרות הנפש הבהמית

[לא רלבנטיים לבדיקת האלוקית]
...כמעשה הפורים רב שביקש סליחת ראש הישיבה...

וכמעשה שני 'מכניסי אורחים' שלייליים

תנאי ראשון:
'מפריס פרסה'

שלמרות היותה 'בהמית'
דרוש שיהיה 'בידוד' [דיסטנץ]
בינה לבין ה'ארציות'

'שתה כוס תה' אבל בלי 'גניחת-תאוה'

